

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในรายงานของ World Economic Forum 2017 ได้สรุปผลการประเมินค่าดัชนีความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและท่องเที่ยว (Travel and Tourism Competitiveness Index -TTCI) จากทั้งหมด 136 ประเทศ/พื้นที่เศรษฐกิจ¹ ในภาพรวมไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 34 ของโลก แต่เมื่อพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่ทำให้สามารถแข่งขันได้ (Enabling environment)² ด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety & security) ของการท่องเที่ยวปรากฏว่า ไทยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 4.0 ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 118 ของโลก ซึ่งในรายงานปี 2558 อยู่ในอันดับที่ 132 โดยมีข้อสังเกตว่า มีความปลอดภัยและความมั่นคงน้อยลงไปมากเมื่อเทียบกับรายงานปี 2556 และ 2554 ซึ่งประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 87 และ 94 ตามลำดับ ทั้งนี้มีการประเมินด้านความปลอดภัยและความมั่นคงจาก 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ต้นทุนทางธุรกิจจากอาชญากรรมและความรุนแรง ความเชื่อถือในการทำงานของตำรวจ ต้นทุนทางธุรกิจจากสถานการณ์การก่อการร้าย ดัชนีเหตุการณ์ก่อการร้าย และอัตราการเสียชีวิตจากฆาตกรรมต่อประชากรหนึ่งแสนคน (World Economic Forum, 2017, pp.320, 354)

นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวมากขึ้น ประกอบกับการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วมีส่วนสำคัญต่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารและการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาด การก่อการร้าย การชุมนุมประท้วงทางการเมือง และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากการระบาดของโรค SARS และใช้หวัดนก ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั่วโลก เหตุการณ์ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล ความไม่สงบทางการเมืองหลายครั้ง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาความไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อย่างเช่น ถูกทำร้ายร่างกาย เสียชีวิตจากฆาตกรรม อุบัติเหตุ และโดยไม่ทราบสาเหตุ การถูกลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ฉ้อโกง ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ ค้าโสเภณี การใช้ความรุนแรงในสังคม ฯลฯ ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏในรายงานของตำรวจ ไม่ว่าจะกระทำโดยคน

¹ รวมถึงพื้นที่ที่มีขนาดและพลังเศรษฐกิจของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีสถานะทางกฎหมายเป็นรัฐ/ประเทศ เช่น ไต้หวัน เขตปกครองพิเศษฮ่องกง

² ประกอบไปด้วย (1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ (2) ความปลอดภัยและความมั่นคง (3) สุขภาพและสุขอนามัย (4) ทรัพยากรมนุษย์และตลาดแรงงาน และ (5) ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ไทยหรือคนต่างชาติด้วยกัน ดังที่รัฐบาลของสหราชอาณาจักร สถานทูตและกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาออกคำเตือนอย่างเป็นทางการในการเดินทางมายังประเทศไทยจากเหตุการณ์ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล ความไม่สงบทางการเมืองตั้งแต่ปี 2548 จนถึงกลางปี 2557 เหตุการณ์การลอบวางระเบิดที่ศาลพระพรหมบริเวณสี่แยกราชประสงค์สี่แยกราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร เมื่อสิงหาคม 2558 ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเสียชีวิต 14 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 130 คน (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2558 และโพสต์ทูเดย์, 2558) เหตุการณ์วินาศกรรม 17 จุดใน 7 จังหวัดภาคใต้เมื่อสิงหาคม 2559 โดยเฉพาะที่หัวหินมีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับบาดเจ็บ 10 คน (สำนักข่าว INN, 2559)

ที่กล่าวมาข้างต้น ในกรณีที่นักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุการณ์ข้างต้นอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับกรุ๊ปทัวร์หรือผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตมีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายจากกรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุซึ่งพระราชบัญญัตินำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพระราชบัญญัตินำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 กำหนดบังคับให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต้องจัดให้มีเพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวในกรณีเสียชีวิต ทูพพลภาพ หรือได้รับบาดเจ็บ โดยอนุบัญญัติได้กำหนดทุนประกันขั้นต่ำไว้ ขณะที่บางเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยข้างต้นเป็นข้อยกเว้นความคุ้มครองตามกรมธรรม์ ได้แก่ การจลาจล การที่ประชาชนก่อความวุ่นวายลูกฮือต่อต้านรัฐบาล การกบฏ การปฏิวัติ สงคราม

อย่างไรก็ตามสถิติข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาระบุว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตนเอง (free independent traveler/tourist หรือ FIT) เมื่อถือเอาตามนักท่องเที่ยวเงินมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 60-70% ซึ่งมักจะไม่ได้ใช้บริการของธุรกิจนำเที่ยวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับต้องทำประกันอุบัติเหตุการเดินทาง และอาจไม่ได้ซื้อประกันอุบัติเหตุภาคสมัครใจขณะเดินทางท่องเที่ยวจากผู้รับประกันภัยในไทย หากนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่ม FIT ประสบเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยดังกล่าวข้างต้นจนได้รับความสูญเสียหรือความเสียหาย โดยมีได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวแต่อย่างใด โดยเฉพาะไม่ได้รับการประกันความปลอดภัยเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวเหล่านี้ถูกปล่อยให้รับบาปเคราะห์ โดยอาจต้องหาทางเรียกร้องเอง ไม่ได้รับการเยียวยาจากภาครัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยว สร้างความเสียหายต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ที่ผ่านมาภาครัฐได้ออกมาตรการพิเศษในการประกันภัยคุ้มครองชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้วสูญเสียหรือเสียหายจากเหตุการณ์จลาจล (ซึ่งในสภาวะปกติ เป็นข้อยกเว้นความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย) โดยคุ้มครองกรณีเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ รักษาพยาบาล ค่าชดเชยกรณีรักษาตัวในโรงพยาบาล และจากการหยุดชะงักของการเดินทาง แต่มาตรการนี้เป็นเพียงมาตรการ

ระยะสั้นเฉพาะกิจ โดยมีระยะเวลาดำเนินการเพียง 1 ปี (ถึง 31 มีนาคม 2554) ผลจากเหตุการณ์ลอบวางระเบิดที่ศาลพระพรหมดังกล่าว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) อนุมัติจ่ายเงินเยียวยาจากการที่นักท่องเที่ยวทำประกันชีวิตกลุ่มไว้ และจากกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 200 ล้านบาทในเหตุอาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ ทั้งในภาวะปกติหรือภาวะวิกฤติ โดยจัดว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมอนุมัติจ่ายเงินเยียวยาผู้เสียชีวิตรายละไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ในฐานะผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

จากการใช้กองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในแต่ละปีมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเป็นประมาณ 34-35 ล้านคน มีข้อกังวลเกี่ยวกับความไม่ยั่งยืนและความไม่มีประสิทธิผล เนื่องจากกองทุนฯ นี้เป็นทุนหมุนเวียนและเป็นส่วนหนึ่งของเงินนอกงบประมาณ สามารถถูกยุบเลิกได้เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และในกรณีที่หากว่าเกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยและความไม่มั่นคงขนานใหญ่ซึ่งมีความไม่แน่นอนและคาดการณ์ไม่ได้จนนักท่องเที่ยวต่างชาตินจำนวนมากได้รับความสูญเสียหรือความเสียหาย โดยมีได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น เงินกองทุนฯ อาจไม่เพียงพอหรือให้ความช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติดังกล่าวได้อย่างไม่มีประสิทธิผลนัก รวมถึงรัฐบาลไทยมีนโยบายให้นักท่องเที่ยวต่างชาติทำประกันภัยกันเองในอนาคต จึงมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการดำรงกองทุนฯ นี้ไว้ หรือการยุบเลิกกองทุนฯ นี้ไป แล้วนำเอาระบบประกันภัยเข้ามาแทนที่กองทุนฯ หรือมีฉะนั้นใช้ระบบประกันภัยควบคู่ไปกับการใช้กองทุนฯ นักเที่ยวต่างชาติโดยทั่วไปยังคงเสี่ยงภัยและอาจได้รับความสูญเสียหรือเสียหายโดยไม่ได้ทำประกันภัยหรือไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กรมธรรม์ชนิดใดชนิดหนึ่งไว้

นอกจากนี้ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงเฉพาะด้านการท่องเที่ยวของประเทศทั้งระดับนโยบายและกฎหมาย มีแต่กลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยรวมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เตือนภัยพิบัติแห่งชาติโดยรวม ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับท้องถิ่น โดยมีความตื่นตัวต่อการบริหารความเสี่ยงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังมิได้ดำเนินการศึกษา วางแผนด้านการบริหารความเสี่ยง และการจัดทำแผนดำเนินธุรกิจต่อเนื่องสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างเช่น ไม่มีการจัดทำแผนรองรับกรณีเกิดภัยพิบัติ การจลาจล ความไม่สงบทางการเมือง การก่อการร้าย ฯลฯ ขณะที่คู่มือปฏิบัติการในการบริหารจัดการวิกฤติด้านการท่องเที่ยวของ APEC ร่วมกับองค์การท่องเที่ยวโลกแนะนำให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและภัยพิบัติที่เกิดขึ้น บังคับใช้ในทางปฏิบัติการ การจัดตั้งกลไกการทำงานในระดับประเทศที่รับผิดชอบโดยตรง แผนความปลอดภัย

และความมั่นคงด้านการท่องเที่ยว แผนการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว เช่น ประเทศออสเตรเลียมี “แผนรองรับสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ” (The National Tourism Incident Response Plan) เพื่อใช้เป็นแผนการดำเนินงานของชาติต่อสถานการณ์รุนแรงฉับพลันต่อภาคการท่องเที่ยว

หากว่าระบบการคุ้มครองความปลอดภัย การช่วยเหลือเยียวยา และการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่เหมาะสมและไม่มีประสิทธิผล ย่อมไม่มีหลักประกันหรือสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย และย่อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว การลงทุน สังคมและเศรษฐกิจในระยะยาวได้ คณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยในเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัย โดยมีโจทย์วิจัยหรือคำถามการวิจัยที่ว่า การพัฒนามาตรการทางกฎหมายและกลไกทางการประกันภัยเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย ชดเชยเยียวยาอย่างทั่วถึงให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้รับความสูญเสียและความเสียหายขณะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งในภาวะปกติหรือภาวะวิกฤติ ควรเป็นไปในลักษณะใดเพื่อให้เกิดความชัดเจน ความยั่งยืน และมีประสิทธิผลมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ และกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยในประเทศไทย และต่างประเทศ
2. เพื่อวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ และกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนามาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาในลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มีพื้นที่การศึกษาวิจัยครอบคลุมต่างประเทศที่มีกฎหมายและกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงเฉพาะด้วยการประกันภัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งคุ้มครองความปลอดภัย โดยเฉพาะให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทย โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับศึกษากการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติจากปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยอ้างอิงจากตัวชี้วัดที่ World Economic Forum ใช้ในการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและการท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ กรอบการวิจัยนี้อาศัยตัวชี้วัดดังกล่าวมาเป็นข้อพิจารณาด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety & Security) ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำของมนุษย์ในลักษณะที่เป็นอาชญากรรมทั่วไป อาชญากรรมร้ายแรง ภัยด้านความมั่นคง การใช้ความรุนแรง สถานการณ์การก่อการร้าย อัตราการถูกผู้อื่นทำให้เสียชีวิต (Homicide Rate ต่อประชากรหนึ่งแสนคน) ขอบเขตของงานวิจัยนี้จึงไม่ได้มีข้อพิจารณาหรือมุ่งศึกษาวิเคราะห์ความปลอดภัยของการเดินทางในสถานการณ์ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติประสบอุบัติเหตุทางถนน ทางน้ำ ทางอากาศ โดยอาจกล่าวถึงเฉพาะเพียงบางส่วนที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุโดยรวม โดยมีขอบเขตของเนื้อหาดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ครอบคลุมข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความสำคัญของภาคการท่องเที่ยว ระดับของภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยในระดับสากล สถานการณ์ปัจจุบันของการเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
- 2) ศึกษาความหมายและความสำคัญของความปลอดภัยและความมั่นคงด้านการท่องเที่ยว
- 3) ศึกษาสถานการณ์ความเสี่ยงภัยในภาคการท่องเที่ยว ทั้งลักษณะความเสี่ยงภัยในภาคการท่องเที่ยว และสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยและความไม่มั่นคงของประเทศไทยที่กระทบต่อการท่องเที่ยว
- 4) ศึกษาหลักการจัดการความเสี่ยงทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติและหลักการประกันภัยด้านการท่องเที่ยว
- 5) ศึกษาหลักเกณฑ์และกลไกการประกันภัยและกรรมธรรม์ประกันภัยที่เกี่ยวข้อง

6) ศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์ และกฎหมายของประเทศไทยในการจัดการความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ

7) ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและแนวทางของต่างประเทศในการจัดการความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยและอื่น ๆ (กลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้ภาวะวิกฤติ)

8) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมายคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติและการประกันภัยด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต่างชาติ นักวิชาการหรือนักวิจัย

9) ศึกษาแนวทางการพัฒนามาตรการกฎหมายด้วยการประกันภัยและอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้มีความชัดเจน ความยั่งยืน และมีประสิทธิผล

ในแง่ความมีเหตุผล ความจำเป็น และความมีประโยชน์ของกฎหมาย ที่สำคัญคือ ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก และผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยการตั้งประเด็นจากผลสรุปของการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ซึ่งจะได้นำข้อมูล ข้อคิดเห็นทั้งหลายมาทำการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดที่ตั้งไว้ และจัดทำเป็นร่างรายงานการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาโดยคำนึงการให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้า (Input) และผลที่เกิดขึ้น (Output) รวมทั้งผลลัพธ์ (Outcome) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือ การพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัย อันเป็นการบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายกับนโยบาย/แผน การกำกับดูแลภาครัฐ และการบริหารจัดการไปพร้อมกัน โดยมุ่งเน้นถึงผลที่เป็นไปได้ (Feasibility) และมีความต่อเนื่องครอบคลุม โดยมุ่งหวังให้กฎหมายที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้แบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดเชิงลึก โดยทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน โดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) รวมถึงการวิจัยจากการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยเป็นการเชิญผู้แทนจากด้านต่าง ๆ จำนวน 10 ท่าน

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 15-60 ปีในแต่ละภูมิภาค จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมายและภาค รวม 4 ภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ รวมจำนวน 400 คน และการเก็บแบบสอบถาม 400 ชุด บนพื้นฐานของจำนวนประชากรแยกตามภาค

ภาคกลาง	6,892,700 คน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน
ภาคเหนือ	5,737,673 คน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10,945,366 คน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คน
ภาคใต้	4,009,195 คน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน 58 คน
รวมทั้งหมด จำนวน	27,584,934 คน	

ที่มา : จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานปี 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

โดยใช้ระยะเวลาในการวิจัยทั้งหมด 12 เดือน

สมมุติฐานการวิจัย

การนำมาตรการทางกฎหมายที่พัฒนาจากกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติและกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงเฉพาะด้วยการประกันภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยไปบัญญัติไว้โดยตรงในกฎหมายการท่องเที่ยวจะสร้างความชัดเจน ความยั่งยืน และมีประสิทธิผลในการคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่า

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

“การท่องเที่ยว” หมายความว่า กิจกรรมที่ของบุคคลที่เดินทางไปยังและอยู่อาศัยในสถานที่ที่นอกพื้นที่ปกติของตนโดยไม่นานไปกว่าหนึ่งปีต่อเนื่องกันเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทำธุรกิจ และวัตถุประสงค์อื่น ๆ โดยมีใช้การเดินทางเป็นประจำและบ่อยตามปกติระหว่างภูมิภาคและที่ทำงาน หรือการเดินทางที่มีลักษณะเป็นประจำ (นิยามโดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization))

“นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หรือ นักท่องเที่ยวต่างชาติ” หมายความว่า บุคคลใดที่มีการเดินทางระหว่างสองประเทศหรือมากกว่า นั่นคือไปยังประเทศอื่นซึ่งไม่ใช่ประเทศที่ตนอาศัยอยู่เป็นประจำเป็นระยะเวลาไม่มากไปกว่า 12 เดือน และมีวัตถุประสงค์หลักที่ไม่ใช่การไปทำกิจกรรมที่ตนได้รับค่าตอบแทนจากสถานที่ที่ตนไปเยี่ยมชมเยือนนั้น

“การคุ้มครอง” หมายความว่า การปกป้องดูแลให้ปลอดภัย ไม่ให้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงหรือได้รับผลร้ายจากภัยอันตรายต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

“ความปลอดภัยและความมั่นคง” (หรืออาจกล่าวรวมกันในงานวิจัยนี้ว่า “ความมั่นคงปลอดภัย”) หมายความว่า สภาวะที่ปราศจากปัจจัยคุกคามทางด้านการท่องเที่ยวซึ่งให้ความสำคัญกับความต้องการขั้นพื้นฐานด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของปัจเจกชน/บุคคล การจัดให้มีสภาพแวดล้อมและทรัพยากรเป็นสินทรัพย์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ปัจจัยคุกคามที่เป็นความเสี่ยงภัยของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการศึกษาวิจัยนี้จำกัดขอบเขตในสถานการณ์ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เป็นอาชญากรรมทั่วไปและร้ายแรง ภัยด้านความมั่นคง การใช้ความรุนแรง การก่อการร้าย การถูกผู้อื่นทำให้เสียชีวิต หรือสถานการณ์อื่นในทำนองเดียวกัน โดยไม่รวมถึงการประสบอุบัติเหตุในการเดินทางทางถนน ทางน้ำ ทางอากาศ (โดยอ้างอิงจากตัวชี้วัดที่ World Economic Forum ใช้ในการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและการท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ)

“การประกันภัย” หมายความว่า เป็นการกระจายความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงจากความแปรปรวนและความไม่แน่นอนของความเสี่ยงภัยต่าง ๆ โดยมีบุคคลฝ่ายหนึ่ง (ผู้รับประกันภัย) ทำหน้าที่เป็นหลักประกันให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัย) ว่าเมื่อเกิดความสูญเสียหรือเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินขึ้น จะได้รับเยียวยาชดเชยตามจำนวนเงินและเงื่อนไขที่ได้มีการตกลงกันไว้ให้แก่ผู้รับประกันภัยหรือบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัย) เพื่อทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงกับสภาพเดิม โดยผู้ทำหน้าที่เป็นหลักประกันจะได้ค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประกันภัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการและแนวคิดในการออกมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่สำคัญในทางวิชาการ
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. เพื่อสามารถเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการทางกฎหมายใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิผลและยั่งยืนมากยิ่งขึ้นต่อการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยการประกันภัย